

Ярослава Осадчук

студентка 1 курсу спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»

Науковий керівник: **Н. А. Марчук,**

канд. фіз.-мат. наук, доцент, асистент кафедри

математичних дисциплін, інформатики і моделювання,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

На сьогоднішній день в умовах глобалізації, розширення світового фінансового ринку, швидких змін у фінансовому інструментарії, фінансових послугах набуває актуальності тема визначення основних тенденцій розвитку фінансових інновацій. Постає проблема в узагальненні основних напрямів розвитку фінансових інновацій та описі причинно-наслідкових зв'язків між реалізацією нововведень і змінами на фінансових ринках і в економіці загалом. Впровадження інновацій в фінансову систему не лише призведе до позитивних змін на підприємстві, але й покращить економіку.

Взагалі фінансову інновацію можна тлумачити як творчий процес, що призводить до появи нових революційних технологій та інструментарію. Як і будь-яка інша новація, фінансова інновація може бути результатом повороту у використанні вже відомих ідей чи об'єднання вже існуючих технологій і процесів для створення інструментарію, пристосованого до певної конкретної ситуації. Самі ж процеси розроблення нових фінансових інструментів і операційних схем (нових фінансових технологій) об'єднує термін «фінансовий інжиніринг». [1; с. 7]

Говорячи про інновації, варто пам'ятати, що основною передумовою їх появи є прагнення отримати прибуток. Об'єктивне це твердження і стосовно фінансових інновацій. Тенденціям розвитку фінансових інновацій останніми роками важко дати однозначно позитивну чи негативну оцінку, оскільки, з одного боку, інноваційна фінансова продукція й технології покликані нівелювати кризові явища фінансової сфери, збільшити кількість фінансових операцій, розширити ринки,

інтегрувати нові технології та врешті-решт отримати додаткові прибутки, а з іншого – ті самі фінансові інновації часто спричинюють фінансову нестабільність, різкі коливання, невизначеність, що особливо небезпечно для країн, які розвиваються, та країн із перехідним типом економіки.[2; с. 50]

Створити новий ринок, витіснити домінуючу бізнес-модель або технологію здатні тільки радикальні інновації. Початком нового етапу фінансових інновацій можна вважати впровадження банківської карти – значної радикальної інновації, що окреслила формування світового ринку банківського карткового бізнесу, розвиток клієнтоорієнтованої стратегії й поширення інфокомунікаційних технологій у банківській сфері. Це підтверджує аналіз інноваційних розробок банків країн світу протягом 2013-2016 рр., який показав, що радикальні фінансові інновації змінили свій характер і переважно засновані на цифрових комп'ютерних технологіях.

Використання хмарних сервісів для здійснення основної діяльності є наступним сучасним трендом у банківській сфері. Прикладом цього є хмарні рішення від “Idea Bank”, що дали йому змогу провести революцію у стандартних банківських операціях, які зараз потребують скорочення часу та спрощення їх проведення. Фінансова інновація “Idea Cloud (Secure Banking Cloud)” дає змогу попередити користувачів про можливий негативний рух грошових потоків і майбутній профіцит бюджету, спираючись на аналіз моделі їх поведінки .

“Idea Cloud” є інтелектуальною системою, адже, моделюючи поведінку користувачів, оцінює і прогнозує фінансову ситуацію компанії та попереджає підприємця про неочікуваний дефіцит або майбутній профіцит фінансових ресурсів. У першому випадку система автоматично запропонує рішення (наприклад, факторинг або позику), щоб компанія могла працювати і надалі. Однією з важливих функцій системи є її віртуальне сховище, призначене спеціально для зберігання цінних корпоративних документів (презентацій, персональних і фінансових даних тощо) за забезпечення найвищого рівня безпеки, зменшення операційних витрат .

Також радикальними інноваціями вважаються: “Hana Bank’s Integrated Mobile Strategy” в Кореї – інтегрована мобільна стратегія забезпечення клієнтів різноманітними продуктами та доступом до інтелектуальних фінансових рішень у режимі реального часу для вирішення та полегшення фінансових і життєвих проблем клієнтів, а ще “Virtual Assistant in Foreign Trade WATSON” в Іспанії – ефективний фінансовий термінал з більш швидким доступом до інформації для співробітників і клієнтів – надання спеціалізованих консультацій і рекомендацій.[3; с. 421]

Окремим класом є соціально-орієнтовані фінансові інновації, які впливають на соціально-економічний розвиток суспільства.

Так, фінансову інновацію “TEB Women Banking” можна вважати відповіддю на глобальну тенденцію розвитку жіночого підприємництва, обсяг якого у світі становить приблизно 300 млрд. дол. США, або 37% МСП. Зокрема, в Туреччині жінкам належать 10% капіталу національних МСП, а в Казахстані – 42%, що забезпечує 40% формування ВВП . [4]

Важливим чинником соціально-економічного розвитку будь-якої країни є інноваційна бізнес-активність, ключовим драйвером, але водночас і бар’єром якої є рівень доступності фінансування для підприємців. Саме фінансова програма “Co-op Capital” (“Nusenda Credit Union”, США), що поєднує мікрокредитування та спонсорство, будує довірчі відносини, в рамках яких організації-члени (фінансові інститути розвитку, кооперативи, асоціації, спілки) спонсують кредитну заявку за низькою процентною ставкою через власний депозитний рахунок для афілійованих осіб, а також надають андеррайтинг за кредитом. Водночас упровадження “Co-op Capital” створює соціальні ефекти, а саме підвищує рівень бізнес-активності та зайнятості населення, збільшує можливості працевлаштування і добробуту населення.[4]

Фінансові інновації останніх років щодо вдосконалення внутрішніх процесів банку стосуються підвищення ефективності процесу збору простроченої дебіторської заборгованості, уникаючи будь-яких негативних впливів на відносини з клієнтами. Наприклад: “ZUNO: The Multi-Country Direct Banking Standardization

in the CEE region” – унікальна банківська платформа, що оптимізує ІТ-структуру та стандартизує реалізацію онлайн-банкінгу. “Inter-Collect Collection Software” – система збору інформації, що використовує алгоритм оптимізації під час збирання простроченої дебіторської заборгованості. “Powerful Teller-Dashboard: Enhancing Customer Experience at Every Contact Point” – платформа, яка поєднує стратегії управління відносинами з клієнтами (CRM), прогнозу аналітику та аналітику пошуку даних зі зручним інтелектуальним інтерфейсом. “Smart Collect” – інтелектуальний автоматизований процес збирання боргів за сценарним підходом.[5]

Іншим напрямом є постійне вдосконалення взаємовідносин з клієнтами. Концепція “Powerful Teller-Dashboard” від “DenizBank” об’єднує систему управління взаємовідносинами з клієнтами, інтелектуальну аналітику, інтеграцію даних для формування профілю клієнтів і зручний інтерфейс взаємодії незалежно від каналу. [5]

Можливість вибору клієнтами каналу взаємодії з найменшим часом очікування дає змогу зменшити операційні витрати, підвищити обсяги продажів, скоротити час проведення операцій, підвищити задоволеність працівників і клієнтів.

На сьогодні сферу фінансових послуг (послуги фінансового посередництва або послуги кредитування) визнано найбільшою у світі. Швидкі темпи розвитку такого сектору пов’язані з неперервними процесами модернізації, продукування та впровадження фінансових інновацій. Таку ситуацію відображено й на фінансовому ринку України, але варто зауважити, що специфіка останнього в умовах розвитку зумовлює деякі труднощі. Наприклад, наявність дешевої робочої сили зумовлює відсутність дорогої мультифункціональної техніки й новітніх технологій, дефіцит висококваліфікованих працівників, що у свою чергу гальмує інноваційний розвиток, забезпечує зниження кількості продукованих інновацій та зменшує шанси їх успішної реалізації, зокрема й у фінансовій сфері.

На сучасному етапі фінансові інновації, як і будь-які інші інноваційні активності, мають на меті отримання прибутку, на тлі чого світові тенденції

інноваційного фінансового розвитку зводяться переважно до фінансового інжинірингу – створення новітніх фінансових інструментів, розширення фінансових ринків і каналів для збільшення обсягів фінансових операцій, а також для забезпечення та розподілу ризиків під час кредитування, надання фінансових послуг. Глобалізація та розширення, об'єднання фінансових ринків диктують фінансовим інноваціям дедалі жорсткіші умови розвитку, темпи створення та реалізації фінансових інновацій прискорюються, що гарантує актуальність дослідження тенденцій розвитку фінансових інновацій найближчими роками.

Сьогодні можна стверджувати, що вітчизняна банківська система не стоїть осторонь від світового інноваційного процесу в банківській сфері та має достатній інноваційний потенціал для активного впровадження фінансових інновацій, які позитивно показали себе на ринках інших країн, а також розробки власних новацій, де вже має певні успіхи. Проте загальні процеси цифровізації національної економіки потребують прискорення, інакше для України вони з можливостей можуть стати загрозами.

Список використаних джерел:

1. Азаренкова Г. М. Фінансові інновації: напрямки застосування та досвід впровадження. Стан і проблеми трансформації фінансів та економіки регіонів у перехідний період : зб. наук. пр. III Міжнар. наук.-практ. конф. Чернівці : Букрек, 2005. Ч. 1. С. 6-8.
2. Карпенко Г. В. Фінансові інновації: питання теорії та можливості впровадження в економіку країни. Фінанси України, 2008. № 9. С. 49-53.
3. Мозговий О. М. Міжнародні фінанси : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2005. 557 с.
4. Idea Cloud URL: <http://stevieawards.com/iba/idea-cloud>
5. Авангард финансовой революции: 15 самых «дорогих» финтех-стартапов мира. URL: <https://dev.by/lenta/main/avangardfinansovoy-revolyutsii-15-samyh-dorogih-finteh-startapov-mira>